

Pártok és pártrendszerek II.

2016/2017 – Őszi szemeszter

Időpont, helyszín

Szerda, 16.00-17.30

D546 terem

Előadó

Vörös Zoltán

Szoba: D233

Email: voros.zoltan@pte.hu

Fogadóóra: Kedd 13.00-14.00

Tantárgy leírása

A két féléves tantárgy célja, hogy a hallgatónak bemutassa a pártok intézményes fejlődését, a különböző párttípusokat, és az ezekkel foglalkozó legjelentősebb elméleteket. Külön hangsúlyt fektetünk a választási rendszer és a pártrendszer közötti kapcsolat alakulásának feltérképezésére, valamint a jelentősebb pártcsaládok (pl. baloldal, jobboldal) bemutatására. Többek között olyan más fontos témák is szóba kerülnek, mint a pártszerkezet, a párt belső demokráciája, a pártfinanszírozás, vagy éppen a koalícióalkotás, a politikai törésvonalak és a politikai piacon kialakult verseny témaköre..

Kurzus tematika

(hét) (időpont)

(leírás)

(1) 2016. szeptember 7.

Bevezetés

(2) 2016. szeptember 14.

A pártrendszerek elméleti alapjai: modellek és típusok.

(3) 2016. szeptember 21.

Változások a kontinentális pártrendszerek vonatkozásában 1945 után.

(4) 2016. szeptember 28.

A pártrendszerek regionális típusai az európai térben.

(5) 2016. október 5.

Az önkorlátozó-, az önfenntartó- és önfelértékelő pártrendszerek jellegzetességei.

- (6) 2016. október 12. Az Amerikai Egyesült Államok pártrendszerének legfontosabb sajátosságai.
- (7) 2016. október 19. A választási rendszerek típusai és a politikai következmények.
- (8) 2016. október 26. Választói magatartásmodellek, a választói viselkedés aspektusai.
- (9) 2016. november 2. *Az óra elmarad: őszi szünet*
- (10) 2016. november 9. *Az óra elmarad.*
- (11) 2016. november 16. A választási kampányok jellegzetességei és történeti fejlődésük a tömegpártok korszakától napjainkig.
- (12) 2016. november 23. Az ideológiai tér kérdésköre a pártrendszerek életében: a baloldali és a jobboldali hagyományok.
- (13) 2016. november 30. Kormányalakítás és koalíciósmodellek.
- (14) 2016. december 7. Verseny és determináltság a politikai piacon.
A magyar pártrendszer legfontosabb sajátosságai, jellemvonásai – szociológiai és történeti kontextusban.

Teljesítés

Teljesítés feltétele: szóbeli vizsga (kollokvium), részvétel az előadásokon.

Vizsgaidőpontok:

2016. december 14., szerda 10.30-12.00

2017. január 11., szerda 10.30-12.00

Irodalom

Enyedi Zsolt – Körösenyi András: Pártok és pártrendszerek. Osiris Kiadó, 2004.

Fábián György (szerk.): Választási rendszerek. Osiris Kiadó, 1997.

Anthony Downs: Politikai cselekvés a demokráciában: egy racionális modell. In: Közgazdasági Szemle 1990/9. szám

Fricz Tamás: Önkorlátozó és önfelértékelő pártrendszerek. In: Politikatudományi Szemle, 1999. 3. szám (nemzetközi rész).

Janda – Berry - Goldman: Az amerikai demokrácia. Osiris Kiadó, 1996. (A politikai pártok, kampányok és választások fejezet)

Domenico Fisichella: A politikatudomány alapvonalai. Osiris kiadó, 2006. (A párt- és a választási rendszerek fejezet).

G. Fodor Gábor-Kern Tamás: A rendszerváltás válsága. In. Századvég Kiadó, 2009. (A pártrendszer fejezet).

Pokol Béla: Politikaelmélet. Századvég Kiadó, 2006. (megfelelő fejezetek)

Gallai Sándor – Török Gábor szerk.: Politika és politikatudomány. Aula Kiadó 2003. (A pártok és a választási rendszerek fejezet)

Almond – Dalton – Powell - Strom: Összehasonlító politológia. Osiris kiadó, 2006. (Az amerikai pártrendszerre, illetve választási rendszerre utaló fejezetek).

Pártok változó szerepben, Villányi úti Konferenciaközpont és Szabadegyetem, 2002.

Sükösd Miklós - Vásárhelyi Mária (szerkesztők): Hol a határ? Kampánystratégiák és kampányetika. Irodalom Kft., 2002.

Fricz Tamás: Nehéz a dolga a pártoknak. Összehasonlító vizsgálat a pártok, az állampolgárok viszonyának jellemzőiről. In: MTA Politikai Tudományok Intézete, 1997.

Enyedi Zsolt: Pártok a politikatudományban. In: MTA Politikai Tudományok Intézete, 1997.

Balázs Zoltán: A politikai eszmék szerepe a pártok stratégiájában. Politikatudományi Szemle, 2006. 2-3. sz.

Körösenyi András: A jobboldal elhúzódnó válsága. Kommentár, 2007. 4. sz.

Molnár Attila Károly: Hová megy a bal? Kommentár, 2009. 1 sz. 60-69.

Tóka Gábor: A szavazói magatartás kutatása. *Politikatudományi Szemle*, 2001. 3.

Angelusz Róbert – Tardos Róbert: Miért mennek el mégis? Választási részvétel, kapcsolathálózatok, társadalmi integráció. *Századvég*, 2003. 4.

Csizmadia Ervin: Pártok, verseny és alkalmazkodás, *Politikatudományi Szemle*, 2005. 1. szám.

Csizmadia Ervin: A pártok alkalmazkodóképessége és a pártverseny dinamikája. Nemzetközi és hazai példák. *Politikatudományi Szemle*, 2001. 4. szám.

Bartolini, S. – P. Meir: Kihívás a politikai pártokkal szemben a régi és új demokráciákban, *Politikatudományi Szemle*, 2003. 3. szám.

Új pártok Európában (Norvégia, Olaszország, Ausztria, három tanulmány), *Politikatudományi Szemle*, 2007. 1. szám.